

Partibarometern: Hur näringslivsvänliga är riksdagspartierna?

Supervalåret 2014 går in på upploppet och valet till riksdagen är bara några veckor bort. Opinionsundersökningarna avlöser varandra och valkampanjen är i full fart med debatter och utspel från höger och vänster. I denna tid är det lätt att debatten om näringslivsklimatet faller i glömska. Handelskammaren vill därför fylla en lucka och undersöka hur näringslivsvänliga riksdagspartierna är gentemot det sydsvenska näringslivets frågor.

I korta drag intervjuades representanter för de åtta riksdagspartierna genom en enkät. Frågorna baserades på de områden Handelskammaren arbetar med dagligen; kunskap och kompetens samt kommunikationer och infrastruktur. Målet var att få tio raka **ja-** och **nej-**svar men utrymme gavs även för motivering av svaren.

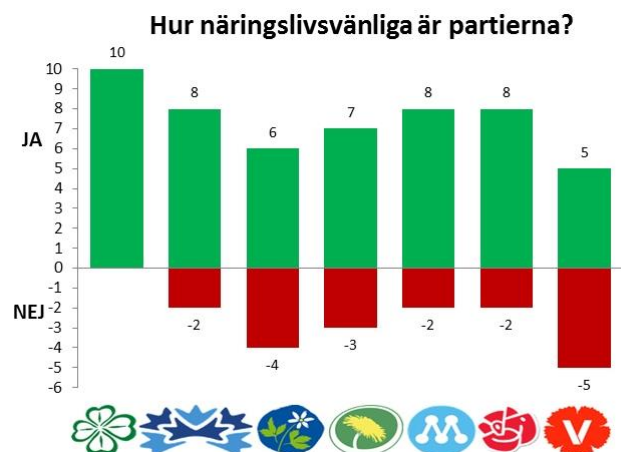
Kort om enkäten och sammanställningen

Enkäten omfattade tio frågor som Handelskammaren arbetar med för att förbättra det sydsvenska näringslivets möjligheter. För varje **ja-**svar fick partierna ett poäng och för varje **nej-**svar ett minus. Svarade de inte alls på frågan tilldelades de noll poäng. Var svaret otydligt eller svårt att tolka har vi hellre fällt än friat och tilldelat frågan ett **nej**. Utifrån detta har vi nu sammanställt svaren för att se i vilken utsträckning partierna är näringslivsvänliga för det sydsvenska näringslivet. De fullständiga svaren från partierna finns i en separat appendix som går att ladda ner på Handelskammaren hemsida för den som är intresserad av att läsa mer.

Resultatet

Centerpartiet (C) sticker ut med tio **ja-**svar. Därefter följer Moderaterna (M), Folkpartiet (FP) och Socialdemokraterna (S) med åtta poäng

vardera. Miljöpartiet (MP) kommer strax efter med sju poäng. Kristdemokraterna (KD) landade på sex poäng och Vänsterpartiet (V) på fem. Sverigedemokraterna tillfrågades men valde att inte delta i undersökningen.

En snabb analys av svaren visar några intressanta tendenser; på fyra av de tio frågorna svarar nämligen samtliga partier **ja**. Det är frågorna om höjda lärarlöner, mer näringslivsanpassad yrkeshögskola, införande av lärlingssystem och utbyggnad av södra stambanan.

Frågorna kan delas in i två områden, skola och infrastruktur.

Skola

Debatten om lärarlöner har seglat upp som en av valets hetaste frågor. Partierna slåss om att höja läraryrkets status genom högre löner.

Handelskammaren ställde därför frågan om partierna kommer verka för höjda lärarlöner efter valet. Riksdagspartierna var rörande överens om att göra det men oense om på vilket sätt. (M) motiverar sitt svar med att man vill utöka antalet karriärtjänster för lärare under nästa mandatperiod. (FP) säger att lärarlöner behöver öka generellt tillsammans med fler karriärtjänster. (S) stöttar regeringens förslag med karriärtjänster men påpekar att man utöver det, avsätter ytterligare 650 miljoner kronor i en nationell insats för läraryrket. (V) vill att lönerna ska höjas men ser det som en fråga för enskilda kommuner och parterna på arbetsmarknaden.

När vi frågade om man vill verka för fler ingångar i läraryrket, så att exempelvis civilingenjörer kan bli matematiklärare utan att först behöva omskola sig, svarade alla partier utom (V) **ja**. (V) motiverar sitt **nej** med att läraryrket handlar om mer än ämneskunskaper. Därför anser de att det precis som idag ska krävas viss utbildning för att bli legitimerad lärare. (M) vill inrätta ett snabbspår för forskare som vill vidareutbilda sig till lektorer. (FP) anser att med viss pedagogisk utbildning ska till exempel civilingenjörer eller forskarsutbildade kunna bli lärare. (MP) vill skapa en möjlighet till en kombinerad masterutbildning och lärarexamen som skulle kunna vara attraktiv för studenter som läser en naturvetenskaplig utbildning.

Handelskammaren driver med framgång frågan om en mer näringslivsanpassad Yrkeshögskola. Det visar sig även i enkäten där samtliga partier svarar **ja** på frågan om de ska verka för bättre, mer näringslivsanpassade regler för yrkeshögskolor och yrkesutbildningar. (S) vill

även öka inflytandet från det regionala näringslivet hos yrkeshögskolorna samt införa en ersättningsmodell för dem. Den ska öka möjligheten att starta utbildningar med små grupper för nyckelkompetenser och bristyrken. (KD) är öppna för fortsatt dialog om hur systemet kan anpassas bättre. (V) vill ge möjlighet till mer långsiktiga satsningar än idag.

Ungdomsarbetslösheten är en annan stor fråga i debatten inför valet. En tänkbar delösning på problemet är en lärlingsmodell likt den som finns i Tyskland. Vi frågade om partierna vill införa ett lärlingssystem för gymnasieungdomar eller äldre ungdomar, likt exempelvis den tyska modellen. Sex av sju riksdagspartier svarade direkt **ja**. Endast (S) svarar tvetydigt. Det avgörande för dem är utbildningens kvalitet och tillgänglighet, inte organisationsformen. Samtidigt svarar de att de vill fortsätta satsningarna på utbildning samt utveckla ett lärlingssystem så att ungdomar lättare kommer i arbete.

Infrastruktur

Öresundsbron når snart sitt kapacitetstak och med Fehmarn Bält-förbindelsen väntas trafiken öka markant. Skåne kommer inom en snar framtid att få en trafiksituation som liknar den i Schweiz. Handelskammaren är en drivande part i frågan om en fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör. Fyra av sju riksdagspartier håller med och vill verka för en ny fast förbindelse över Öresund. Både (M) och (S) är öppna för en ny fast förbindelse. (S) vill börja planera redan nu, medan (M) vill inom ramarna för satsningen ”Sverigebygget”, ta initiativ till samtal med Danmark angående ytterligare en fast förbindelse. (MP) säger blankt **nej** samtidigt som (V) ser positivt på en ny fastförbindelse för tåg men har inte med den i infrastrukturinvesteringarna för perioden 2014-2025.

Elprisfrågan berör samtliga företag i Sydsverige, stora som små. Handelskammaren har länge drivit frågan för att minska elprisskillnaderna mellan elområde 4 (Sydsverige) och resten av Sverige. Alla partier utom (V) är positiva till frågan och vill verka för minskad skillnad. (V) vill först och främst bygga ut och satsa på förnyelsebar energi som enligt dem kommer att pressa ned priserna. (V) föreslår inte någon prisreglering.

I maj släppte Sydsvenska Industri- och Handelskammaren tillsammans med Västsvenska Handelskammaren en rapport om inlokalisering av myndigheter till Öresundsregionen och Västsverige. Genom att placera fler myndigheter i Göteborgs- och Öresundregionen kan staten få en större och mer hållbar tillväxt, bättre effektivitet och ökad demokratisk legitimitet. Med anledning av denna rapport frågade vi riksdagspartierna om de vill arbeta för att fler nya och/eller ombildade myndigheter placeras i Öresundsregionen. Frågan delade blocken. (M), (C), (S) och (V) är positiva. (C) tycker att det är positivt när myndigheter placeras på fler platser än i Stockholmsregionen. (S) vill ha en god spridning av statliga myndigheter i hela landet. (FP), (KD) och (MP) svarade däremot **nej** på frågan. (KD) har inte föreslagit några sådana flyttningar och motiverar det med att tidigare erfarenheter av omfattade myndighetsflyttningar visar att det kostar mer än det smakar.

På frågan om partierna vill verka för en ökad regionalisering av infrastrukturpolitiken var det övervägande svaret från partierna **nej**. (M) ser infrastrukturpolitiken som en nationell angelägenhet. (C) svarar **ja**, men understryker att staten aldrig får retirera från sitt övergripande ansvar för en välfungerande transportinfrastruktur i hela landet. Samtidigt tycker (C) att det är bra när besluten fattas så nära det berörda som möjligt.

Samtliga partier skrev under på att rusta upp och bygga ut den södra stambanan i järnvägsnätet. Däremot var det mer tveksamt inställda till att bygga ut väg E22 till motorvägsstandard mellan Malmö och Norrköping. En utbyggd väg E22 bidrar till ett mer effektivt näringsliv och effektiviseringsvinsterna är stora (Närhetseffekten, 2014). Enbart (C) svarade **ja** på denna fråga. (M) svarade att de inte har något förslag på att bygga ut hela E22 till motorväg. (S) prioriterar främst ett förbättrat vägunderhåll och trafiksäkerhetshöjande åtgärder. (MP) och (V) vill hellre prioritera att bygga ny järnväg.

Handelskammaren vill med denna enkät sätta fokus på centrala frågor för sydsvenskt näringsliv. Partierna behöver bekänna färg och visa hur de tänker lösa de utmaningar vi står inför. En del av frågorna är nationella men med stor påverkan regionalt. Andra frågor är till synes regionala men har stor nationell effekt. Vår del av Sverige har en kraftigt underdimensionerad infrastruktur, särskilt i den sydöstra delen. Södra Sverige kommer snart att vara en flaskhals för hela landets utveckling då transittrafiken väntas öka kraftigt de närmaste åren. Precis som med elområdena så saknas tillräcklig kapacitet. Det drabbar hela Sverige även om det slår med störst kraft i syd.

Politiska positioner varar sällan för evigt. Handelskammaren fortsätter givetvis arbetet med att utveckla Sydsveriges näringsliv hur valet än går.

Partibarometern

Rapporten är författad av Jessica Ulfgrén, Analytiker Sydsvenska Industri- och Handelskammaren. Research och enkät utförd av Martin Larsson. Augusti 2014

Sydsvenska Industri- och Handelskammaren Skeppsbron 2, 211 20 Malmö, tel 040-690 24 00
www.handelskammaren.com